

De Bizet a la Sarsuela

Un repàs a la programació de l'Orquestra Simfònica del Vallès del mesos de febrer, març i abril

ALBERT FERRER I FLAMARICH

El Vallès i Sabadell, en concret, poden estar satisfets amb la suggerent activitat musical desenvolupada en diversos centres i per diverses entitats. Entre l'ampla oferta de l'Orquestra Simfònica del Vallès ocupa un lloc preeminent. Ho demostra el repàs a l'activitat dels mesos de febrer, març i abril que ens condueix d'una *Carmen* de cine dins la temporada dels Amics de l'Òpera de Sabadell fins una sessió de compositors catalans i romàntics, per acabar amb una mica de sarsuela arran de la producció pròpia que l'orquestra ha dedicat al gènere.

Una *Carmen* de cine / El titular és fàcil i pragmàtic però sintetitza un muntatge intel·ligent que dissuadeix discrepàncies sobre les posades en escena i el moviment de les temporades de Sabadell. El més qüestionable va ser l'absurd suïcidi de Carmen i la preestrena com a film en el quart acte (text i acció no encaixaven) encara que això últim cohesionés la proposta. Simular que l'òpera es desenvolupa enmig de la filmació d'aquesta, amb els secrets amorosos dels protagonistes i el conseqüent exercici de teatre dins el teatre és una idea potent, molt creativa. I ho és més amb translacions entre el diagètic i l'extradiagètic de l'acció i la música ben solucionades (cor de nens, aparicions de Micaela, reaparició de la cançó del torero, entre altres) i amb curiosos detalls en els personatges i les seves actituds. Potser l'amplitud i el moviment del *back-stage* distreia, però potenciava la semàntica de la interacció entre dos espais i dos temps, entre ficció i realitat, entre el rodatge amb els *hits* de l'òpera i la resta del plató. Sens dubte, la tasca de Carles Ortiz i Jordi Galobart amb il·luminació de Nani Valls mereix elogis.

En l'apartat musical Orciuolo va optar pel que és dramàtic davant el que és subtil configurant una via més còmoda per una OSV que va complir (llevat del primer acte) i un cor molt competent (llevat de l'intern del quart acte) al qual se li va exigir molt moviment. Sanya Anastasia va ser una Carmen descaradament sensual amb uns mitjans vocals de primer ordre en potència i tècnica malgrat algun deix ordinari, que va tenir en Eric Sahla al titella trasbalsat d'un Don José amb una bona línia canora encara que sense el caràcter *spinto* del rol. Montserrat Martí va frasejar amb gust però pateix retrocessos en la qualitat i regularitat del seu instrument, mentre que Ismael Pons va ser una custòdia i assegurança com a Escamillo. El nodrit repartiment, encara amb la llangor vocal de molts comprimaris, va acomplir i va arribar a convertir números com l'habitualment inadvertit i difícil quintet de l'acte II en un dels bons moments de la nit.

Beatriz Giménez continua tenint una veu cristal·lina i amb *squillo*

Catalans i postromàntics / Salvador Brotons, avantatjat de la música catalana com compositor i director, va dirigir la Simfònica del Vallès en un programa d'autors catalans postromàntics. El gest clar, ampli, efusiu i la seva exigència a cavall del que és efectista i l'emotiu van tornar a propiciar acceptables resultats. Així va servir la *Fantasia* sobre temes de Serrano de Lamote de Grignon, el mestratge de la qual rau en l'excel·lència de l'orquestració atesa la manca d'entitat i evolució del discurs com a composició. El més significatiu va ser el poema simfònic *Les Illes Medes* de Garreta. Imbuïda de l'estètica del Noucentisme català, combina l'harmonia tradicional amb el cromatisme i un refinat sentit del color molt francès. Més evocativa que programàtica, al costat de Wagner i Strauss les essències són les tan imprecises com pocs musicals mediterraniat i catalanitat. Uns aspectes també assimilables a les estampes d'*Els gnoms de Maladeta* d'Honorat Vilamanyà en la seva herència de Samper, Serra i Zamacois. Per cert, aquesta obra no s'interpretava des de 1956.

Salvador Brotons va dirigir un programa d'autors catalans postromàntics amb gest clar, ampli i efusiu

Enmig de la sessió, el Concert per a piano i orquestra de Grieg va ser un reclam populista que va corroborar la predilecció pels grans territoris romàntics del director i del públic. Van donar-ne fe l'accent en els *sforzandi* com a cant epigonal una mica inflammat de la coda i l'ovació posterior. El premi Maria Canals 2009, Vestard Shimkus, va ser un pianista convencional, amb discutibles fluctuacions de *tempo* amb una digitació —de vegades apressada— i una estilització *alla Rakhmàinov*. L'Adagio va ser el moviment més axiomàtic pel temperament *sostenuto* aplicat permetent entreveure al pianista sofisticat que va aparèixer en el segon bis amb Scriabin.

D'altra banda, les oportunes explicacions de Brotons —micròfon en mà— van generar empatia però van evidenciar l'esterilitat d'uns programes de mà centrats en informacions secundàries. Suplir les notes d'especialistes per arxius pedagògics publicats a la web de l'orquestra no és el més idoni.

Una mica de sarsuela / Cal reiterar els elogis per l'actual gestió de la Simfònica del Vallès després de programar sarsuela en una regió amb gran tradició però pèssimament cultivada com és Catalunya. Oferir durant 5 dies consecutius —obligacions dels teatres no musicals— un recital de sarsuela amb orquestra en un marc petit i acollidor com el Romea és un fet tan insòlit com eficaç. A més, en la sessió de tarda del dia 10 d'abril es van presentar algunes veus joves del Conservatori Superior del Liceu.

La proposta va ser tan senzilla com efectiva, motiu pel qual la gesta hauria de tenir continuïtat. La fórmula va estar basada en una hora ininterrompuda d'*hits* amb orquestra, soprano líricol-leugera i tenor amb l'absència de repertori català i escassetat de duos: solament dos, un de bis. Així va lluir Beatriz Giménez que després de la seva recent maternitat va demostrar haver-se recuperat gairebé totalment. La veu segueix sent cristal·lina i amb *squillo*. El seu tarannà manté la picardia i és desenfadat. I el seu cant és natural, defensant-se en les agilitats de *Me llaman*

la primorosa de *El barbero de Sevilla* de Giménez i en la gràcia de l'escena de Paloma de *El barberillo de Lavapiés*, sense aplicar recursos grollers per suplir el poc que li falta per tornar al seu òptim estat. Llevat d'alguna nota calada, res a retreure. Salvador Carbó va ser un tenor de mitjans discrets amb un timbre mat i una emissió engolada. A més va tenir problemes en la col·locació de les notes de passatge i va acusar una asèpsia escènica preocupant. No obstant, es

va regalar amb efectistes fermates al final de les romances i va defensar convincentment *De este apacible rincón de Madrid* de Luisa Fernanda, *No puede ser* de *La tabernera del puerto* i el duo *No hay que quitar los hilvanes* de *El barberillo de Lavapiés*. Rubén Gimeno va dirigir a una OSV amb fustes i metalls reduïdes a un, piano, menys percussió i corda. Ho va fer amb eficàcia i acotxant als cantants, sense excessos decibèlics i cercant matisos significatius com l'ambient tendre i nocturn a les aca-balles del preludi de *La verbena de la Paloma* de Breton i en la vivacitat dels preludis de Chueca.

L'Orquestra Simfònica del Vallès dirigida per Salvador Brotons

***Carmen* de Georges Bizet**

Teatre de la Faràndula de Sabadell. 24-2-2010.
Direcció escènica: Carles Ortiz. Director musical: Elio Orciuolo. Amb Sanya Anastasia, Eric Salha, Montserrat Martí, Ismael Pons. Cor AAOS i Orquestra Simfònica del Vallès

Obres de Vilamanyà, Grieg, Garreta i Lamote de Grignon.

Palau de la música catalana de Barcelona. 27-3-2010.
Director: Salvador Brotons. Amb Vestard Shimkus, piano i Orquestra Simfònica del Vallès.

Obres de Chapí, Guerrero, Serrano, Barbieri, Chueca, Sorozábal, etc.

Teatre Romea de Barcelona. 11-4-2010. Director: Rubén Gimeno. Amb Beatriz Giménez, soprano. Salvador Carbó, tenor i Orquestra Simfònica del Vallès.